

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Utvecklingspolitisk redogörelse för de kommande valperioderna

Till utrikesutskottet

INLEDNING

Remiss

Utvecklingspolitisk redogörelse för de kommande valperioderna (SRR 5/2021 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för utlåtande till utrikesutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- rådgivare Katja Tiilikainen, utrikesministeriet
- rådgivare Venla Voutilainen, utrikesministeriet
- rådgivare Iina Älli, utrikesministeriet
- specialsakkunnig Carolina Sierimo, social- och hälsovårdsministeriet
- chef för påverkansarbete Tapio Laakso, Kyrkans utlandshjälp
- chef för hemlandsverksamheten Ellinoora Vesala, Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK ry
- direktör för internationella ärenden Elina Korhonen, Befolkningsförbundet rf i Finland
- expert Eppu Mikkonen, Fingo ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- arbets- och näringsministeriet
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- STTK rf
- Akava ry
- Finlands näringsliv rf.

Inget yttrande av

- Företagarna i Finland rf.

Utlåtande AjUU 13/2021 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Utvecklingspolitiken är en viktig del av Finlands utrikes- och säkerhetspolitik och den bygger på Agenda 2030, FN:s handlingsprogram för hållbar utveckling. Syftet med redogörelsen, som sträcker sig över flera valperioder, är att dra upp riktlinjer för Finlands aktiviteter och mål i utvecklingspolitiken och utvecklingssamarbetet. Framför allt är syftet att stärka långsiktigheten i Finlands utvecklingspolitik och utvecklingssamarbete med avseende på principer, värderingar och mål. I beredningen av redogörelsen deltog en parlamentarisk uppföljningsgrupp med representanter från ett flertal riksdagspartier. Beredningen avsåg att skapa en gemensam helhetssyn på utvecklingspolitiken.

I redogörelsen läggs fem huvudsakliga målområden fast för Finland: 1) kvinnors och flickors rättigheter, 2) utbildning, 3) hållbar ekonomi och anständigt arbete, 4) fredliga, demokratiska samhällen och 5) klimatförändringen, naturens mångfald samt hållbar förvaltning och användning av naturresurser. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet behandlar redogörelsen med avseende på sitt eget ansvarsområde.

Kvinnors och flickors rättigheter

Centrala teman bland kvinnors och flickors rättigheter är sexuell och reproduktiv hälsa, förebyggande och eliminering av våld mot kvinnor och flickor, utbildning, politiskt och ekonomiskt deltagande samt kvinnor, fred och säkerhet. Arbetet utförs exempelvis genom att påverka lagstiftningen och politiken i utvecklingsländer och via globalt påverkansarbete. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet välkomnar att åtgärder för att stärka kvinnors och flickors rättigheter och ställning är ett av de viktigaste målen för Finlands utvecklingspolitik.

Finland stöder kvinnors och flickors rättigheter och gör det särskilt genom stöd till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Utskottet konstaterar att tillgången till och kvaliteten på tjänsterna inom de områdena är av central betydelse för att minska fattigdomen och förbättra kvinnors och barns situation och hälsa. Vidare understryker utskottet att befolkningsutvecklingen påverkas i synnerhet av flickors möjligheter till utbildning, tillgången till reproduktiv hälsovård och den allmänna välfärdsnivån.

Enligt uppgifter till utskottet är större medvetenhet om fördelarna med utbildning ett fungerande och kostnadseffektivt sätt att öka flickors deltagande i utbildning. Samtidigt är det viktigt med studie- och karriärvägledning, eftersom skillnader i utbildning mellan flickor och pojkar i allmänhet ökar vid övergången till andra stadiet. Det beror på att det inte nödvändigtvis anses vara till nytta för familjer att utbilda flickor. För större jämställdhet är det av stor vikt att kvinnor, i synnerhet utsatta kvinnor, får bättre ekonomisk ställning och garanteras hållbara inkomstmöjligheter, bland annat småskalig företagsverksamhet, enligt utskottet.

Utlåtande AjUU 13/2021 rd

Hållbar ekonomi och anständigt arbete

Enligt redogörelsen stöttar Finland en hållbar stärkning av ekonomierna i utvecklingsländerna. Det handlar om att stärka den ekonomiska basen, och att investera i tillräcklig omfattning, för att nå en hållbar utveckling. Finlands mål är att en allt större del av mänskligheten ska ha möjlighet att få anständigt arbete, utöva näringar och försörja sig, med särskild fokus på kvinnors, ungas och de fattigaste och mest utsatta befolkningsgruppernas situation. Enligt utskottet är det positivt att anständigt arbete synliggörs inom ramen för målet hållbar ekonomi och anständigt arbete. Det är viktigt att arbetslivet också i fortsättningen aktivt deltar i Finlands utvecklingspolitiska beslutsfattande. Som en led i utvecklingssamarbetet är det av relevans att säkerställa att människor får fullgod lön för att kunna leva. Då kan man minska fattigdomen, men också säkerställa att barnen inte genom att arbeta tvingas komplettera föräldrarnas små inkomster.

Enligt redogörelsen agerar Finland konsekvent inom handelspolitiken genom att främja och följa upp hur målen för hållbar utveckling i EU:s handels- och partnerskapsavtal genomförs. Dessutom stöder Finland uppkomsten av fungerande och ansvarsfulla arbetsmarknader. Utskottet anser det vara viktigt att Finland i sitt utvecklingssamarbete aktivt främjar FN:s internationella arbetsorganisation ILO:s strategier för att stärka arbetstagarnas rättigheter, bland annat medlemsstaternas skyldighet att avskaffa tvångsarbete, barnarbete och diskriminering.

Utskottet noterar att huvudmålet anständigt arbete kan nås med större säkerhet om det integreras i andra huvudmål, bland annat det nya målet klimatförändringen, naturens mångfald samt hållbar förvaltning och användning av naturresurser, och om de viktigaste åtgärderna för att säkerställa en rättvis omställning för arbetstagarna kan läggas fast. Omskolning av nuvarande arbetstagare för arbetsmarknaden samt utbildning av och finansiering av utbildningen för nya arbetstagare som kommer in på arbetsmarknaden bör vara en av de viktigaste lösningarna för att trygga människors försörjning i den tekniska revolutionen och klimatförändringen.

Utskottet påpekar också att Finland och finska företag är föregångare inom hållbar utveckling och digitalisering och att de spelar en viktig roll för att uppnå målen i redogörelsen. Företagen kan genom lokal närvaro aktivt främja till exempel sysselsättningen av utsatta befolkningsgrupper och deras digitala kompetens. Samtidigt kan finska företag erbjuda lösningar på de stora frågor som hållbar utveckling innebär, bland annat för begränsning av och anpassning till klimatförändringen och åtgärder för att främja den biologiska mångfalden. Finländska företag har också en framträdande roll när det gäller att förbättra arbetsmiljön i utvecklingsländerna. Utskottet välkomnar att redogörelsen tar hänsyn till att utvecklingsfinansiering för att främja privata investeringar spelar stor roll för att uppfylla målen för hållbar utveckling, skapa ansvarsfulla arbetsplatser och förbättra jämlikheten och jämställdheten.

Övrigt

Enligt redogörelsen har Finland åtagit sig att uppfylla FN:s mål att använda 0,7 procent av bnp till utvecklingssamarbete. Målet ska nås 2030. Det saknas dock en färdplan för finansieringen och det försämrar enligt utskottet de aviserade åtgärdernas trovärdighet. Utskottet påpekar också att det för en konsekvent politik är viktigt att följa upp hur de fastställda prioriteringarna genomförs vad gäller insatser och resultat inom andra politikområden än de som uppnåtts genom utveck-

Utlåtande AjUU 13/2021 rd

lingssamarbete. Det är exempelvis viktigt att handels- och investeringsavtalens konsekvenser för de mänskliga rättigheterna integreras i uppföljningen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att utrikesutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 11.11.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Aino-Kaisa Pekonen vänst

vice ordförande Katja Taimela sd

medlem Kim Berg sd

medlem Bella Forsgrén gröna

medlem Atte Kaleva saml

medlem Tuomas Kettunen cent

medlem Rami Lehto saf

medlem Niina Malm sd

medlem Jukka Mäkynen saf

medlem Juha Pylväs cent

medlem Arto Satonen saml

medlem Ruut Sjöblom saml

medlem Riikka Slunga-Poutsalo saf

medlem Sofia Virta gröna.

Sekreterare var

plenarråd Miika Suves.